

med Hensyn til, hvorledes Akademiets Udvikling har været senere, men blot oplyse; at Staten, efter at Holberg havde oprettet Enkesædet paa Tersløsegaard, fandt sig foranlediget til at sælge Tersløsegaard, saaledes at private maatte søge at opretholde Holbergs Bestemmelser, saa man ikke gik uden om dem. Og medens der har været den Bestemmelse, at Midlerne skulde anvendes til Sorø Akademi, har Lovgivningsmagten ment, at man kunde bruge 145,000 Kr. til Kunst og Videnskab og 185,000 Kr. til Realskoler udenfor Sorø. Der har tidligere her i Rigsdagen været meget indgaaende Forhandlinger og højst varme Debatter med Hensyn til, om det overhovedet kunde lade sig gøre at tage noget af Sorø Akademis Midler bort fra selve Akademiet. Det har man ment kunde lade sig gøre, og jeg synes ogsaa, det er ret rimeligt, at ikke en Indtægt af 611,000 Kr. skal anvendes paa Akademiet alene. Men saa skulde man antage, at Resten, de 268,000 Kr., som anvendes til Akademiet, kom fattige Børn til gode. Man vil lægge Mærke til, at altid, naar der er kommet Gaver til Sorø Akademi, har der ligget bag, at det skulde være fattige, uformuende Elever, de skulde komme til gode. Naar lige undtages, da Frederik den Anden inddrog Klosteret og vilde have adelige Børn anbragt der, har alle andre Gaver været givne med det Formaal, at de skulde være til Fordel for fattige Børn.

Der findes paa Sorø Akademi en Kostskole, en Opdragelsesanstalt, hvad man vil kalde den, og en Latinskole. Paa Opdragelsesanstalten er der 104 Alumner og paa Latinskolen 165 Elever. Udgiften er i alt 268,000 Kr. aarlig, hvad man ser af det Regnskab, som findes paa Finansloven. Af disse Udgifter er der dog nogle, som ikke direkte kan siges at vedrøre Akademiet, men største Delen, de 250,000 Kr., vedrører alene Akademiet. Der findes, som sagt, paa Skolen foruden Alumnerne 165 Elever, hvoraf 55, altsaa Trediedelen, faar fri Undervisning, medens 110 betaler 144 Kr. i Skolepenge. I alt indgaar i Skolepenge paa Latinskoleafdelingen 15,744 Kr. eller i Gennemsnit 95 Kr. for hver Elev; medens der i Statens Latinskoler i Gennemsnit betales 105 Kr. pr. Elev. Det er altsaa 10 Kr. billigere at have en Elev paa Sorø Akademis Latinskole end paa Statens egne Skoler. Statens Udgift pr. Elev i Latinskolerne andrager i alt 300 Kr. pr. Elev efter det Regnskab, der findes i Anmærkningerne til Finanslovsforslaget. Hvis vi saa antager, at de 165 Elever koster Sorø

Akademi 310 Kr. hver — de faar jo 10 Kr. mindre i Skolepenge —, saa gaar der 50,000 Kr. til Skoleudgifter til de 165 Elever. I Kostskolen findes 104 Alumner; 79 af dem betaler 600 Kr. om Aaret, 11 har en Smule Nedsættelse, og 14 betaler intet som helst. I alt andrager Kontingentet saadant noget som 50,000 Kr. for disse Alumner. Hele Udgiften til Skolen er 250,000 Kr. Herfra drages de 65,000 Kr., som betales i Kontingent for Eleverne, og endelig maa de 50,000 Kr. drages herfra, som man maa antage, at Akademiet ofrer paa Latinskolen. Tilbage bliver saa et Beløb af 135,000 Kr. Disse 135,000 Kr. er altsaa det Beløb, der ofres paa de 104 Alumner, som er saa fattige, at deres Fader for at faa Del i dette Beløb skal give 600 Kr. aarlig for hver af dem. Hvis nogen har Raad til at betale 600 Kr. aarlig for at faa en Dreng anbragt paa Sorø Akademi, ofrer Akademiet af sin store Kapitalformue 1,300 Kr. aarlig paa hver saadan Dreng. Det forekommer mig at være en ganske urimelig Ødselhed at komme op paa 1,800—1900 Kr. pr. Barn om Aaret. Og det er sikkert, at det er ingenlunde fattige Dreng, der her er Tale om, naar deres Fader kan betale 600 Kr. for at lade dem være paa Akademiet. Man kan være vis paa, at de Forældre, der kan betale saa meget, er velstillede, og det forekommer mig derfor at være ganske stridende mod Sorø Akademis Bestemmelse, naar man nu ofrer saa stort et Beløb paa disse velhavende Folks Børn.

Naar vi sammenholder det Tilskud af 1,300 Kr., der gives aarlig til hver Dreng paa Sorø Akademi, hvor Faderen yderligere betaler 600 Kr. for hans Ophold, med, at Staten bevilger 12 Kr. 50 Øre til de Børn, der er anbragte i private Plejehjem, hvor det mange Gange kniber med at skaffe Penge til, at de kan faa den nødvendige Pleje, eller betaler 50 Kr. for hvert Barn paa Børnehjemmene, saa viser der sig her at være et skrigende Misforhold, som snarest muligt burde forandres. Jeg synes, at vi skulde søge saa snart som muligt at faa Sorø Akademis rige Midler anvendt, som de efter Bestemmelsen skulde anvendes, nemlig til fattige Børn, og jeg tror, at der rundt om paa Børnehjem og i Plejehjem findes en stor Del Børn, som har saa gode Evner, at de vilde egne sig godt til at gaa Studievejen. Naar Sorø Akademi raader over 135,000 Kr. hvert Aar, vilde der saa ikke være mere Rimelighed i at rekrutere Sorø Akademi fra Børnehjemmene, lade forældrelose Børn komme derned fremfor at ofre de 135,000 Kr. aarlig som Tilskud til de velstillede.